

# **PROCEDURY POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW SZKOŁY W SYTUACJACH TRUDNYCH I KRYZYSOWYCH**

W ZESPOLE SZKÓŁ SPORTOWYCH  
im. Sportowców Ziemi Szczecińskiej w Szczecinie

## **Podstawa prawna :**

- ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. ( tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz.1943 z późn. zm.);
- ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z 19 sierpnia 1994r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.);
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. ( tekst jedn.: z 2015 r, poz.1390);
- art. 63 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela ( tekst jedn.: z 2016 r. poz.1379 z późn. zm);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii ( tekst jedn.:Dz.U z 2016 r. poz.224 z późn. zm.);
- rozporządzenie MENiS z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz.69 z późn.zm.);
- statut Zespołu Szkół Sportowych, rozdz. XIV.

## **I . Postępowanie w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego dokonanego przez ucznia szkoły na jej terenie**

W przypadku kradzieży lub zniszczenia sprawą zajmuje się pracownik pedagogiczny, któremu kradzież lub zniszczenie zgłoszono.

1. Pracownik powinien o fakcie kradzieży lub zniszczenia bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
2. Dyrektor po przyjęciu zawiadomienia, może przekazać sprawę prowadzenia wyjaśnień innej osobie.
3. O podjętych przez pracownika działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy, dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba powiadamia rodziców ucznia poszkodowanego i podejrzanego o dokonanie kradzieży/zniszczenia.
4. Wychowawca, a w przypadku nieobecności wychowawcy – osoba zajmująca się tą sprawą, wzywa rodziców celem uzyskania od nich pisemnego zobowiązania pokrycia kosztów lub naprawienia szkody we własnym zakresie.
5. Osoba zajmująca się tą sprawą sporządza notatkę służbową. Powiadomienie o zaistniałym fakcie policji pozostawia się w gestii dyrektora szkoły.

## **II. Postępowanie wobec uczniów, u których zauważa się przejawy demoralizacji społecznej**

### **Przejawy demoralizacji społecznej dotyczą m.in.:**

- używania i propagowania wulgaryzmów, słów, gestów obrażających godność innych,**
- wagarów,**
- udziału w kradzieżach i zniszczeniach na terenie szkoły,**
- zachowań agresywnych,**
- prowokowania powstawania sytuacji konfliktowych,**
- posiadania i palenia papierosów, alkoholu lub innych środków odurzających.**

1. Wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem planuje wspólnie z rodzicami ucznia działania mające na celu zmianę jego postawy. Działania mogą mieć formę: kar wynikających ze statutu szkoły, indywidualnych rozmów z uczniem, rozmów z uczniem w obecności rodzica, podpisania kontraktu (określamy pożądany typ zachowań ucznia, przedstawiamy ofertę pomocy szkoły, formy pomocy ze strony rodziców oraz konsekwencje w razie powtarzania się zachowań niepożądanych).
2. W przypadku braku pożądanych zmian zachowania ucznia, dyrektor szkoły zwraca się z prośbą do innych instytucji wspierających działania wychowawcze szkoły tj.: Poradni psychologiczno-pedagogicznej, Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, sekcji prewencji Policji, innych, w zależności od potrzeb.

### **III. Postępowanie w przypadku ujawnienia przemocy z użyciem Internetu i/ lub telefonu komórkowego**

1. Nauczyciel, któremu został zgłoszony przypadek cyberprzemocy powinien o tym fakcie powiadomić wychowawcę ucznia i pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca, pedagog przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udzielając jej wsparcia i porady.
3. Wychowawca i pedagog ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
4. Wychowawca/pedagog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
5. Wychowawca/pedagog powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu, działaniach szkoły, udziela im porady.
6. Wychowawca/pedagog wyciąga konsekwencje wobec sprawcy przemocy, zawiadamia policję i/lub sąd rodzinny oraz pracuje nad zmianą postawy ucznia.
7. Pedagog/psycholog monitoruje sytuację ucznia /ofiary/ sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawców.
8. Rodzice ucznia, który był sprawcą przemocy są zobowiązani do zapewnienia dziecku terapii, a następnie dołączają w terminie 1 miesiąca zaświadczenie o podjętej terapii przez dziecko. Na prośbę rodziców szkoła udzielić pomocy w znalezieniu odpowiedniej instytucji, w której można realizować zajęcia terapeutyczne.
9. W przypadku braku realizacji terapii pedagog szkolny powiadamia wychowawcę i dyrektora szkoły o wystąpieniu do Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich.

#### **IV. Postępowanie w przypadku, gdy uczeń narusza nietykalność lub godność osobistą pracownika szkoły lub innego ucznia.**

**Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uważa się:**

- lekceważące i obraźliwe zachowania wobec w/w wyrażone w słowach lub gestach,**
- prowokacje pod adresem w/w wyrażone w słowach lub gestach,**
- nagrywanie lub fotografowanie w/w osób bez ich wiedzy i zgody,**
- naruszanie ich prywatności i własności prywatnej,**
- użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,**
- pomówienia i oszczerstwa wobec pracowników szkoły.**

1. Osoba poszkodowana zawiadamia niezwłocznie wychowawcę /pod nieobecność wychowawcy pedagoga/, dyrektora szkoły oraz sporządza notatkę służbową o zaistniałej sytuacji, którą składa na ręce dyrektora szkoły.
2. Wychowawca lub pedagog zawiadamia w trybie pilnym rodziców bądź prawnych opiekunów ucznia o konsekwencjach prawnych wynikających z naruszenia nietykalności, tj. zawiadomieniu policji i sądu rodzinnego.
3. Dyrektor szkoły we współpracy z wychowawcą ucznia podejmują kroki dyscyplinujące: obniżenie oceny ze sprawowania do minimalnej z jednoczesnym udzieleniem nagany dyrektora szkoły /inne kary przewidziane w Statucie szkoły/.
4. O podjętych krokach dyscyplinujących wychowawca powiadamia rodziców bądź opiekunów.
5. Rodzice ucznia, przejawiającego agresywne zachowania są zobowiązani do zapewnienia dziecku terapii, a następnie dołączają w terminie 1 miesiąca zaświadczenie o podjętej terapii przez dziecko. Na prośbę rodziców szkoła udzielić pomocy w znalezieniu odpowiedniej instytucji, w której można realizować zajęcia terapeutyczne.
6. W przypadku braku realizacji terapii pedagog szkolny powiadamia wychowawcę i dyrektora szkoły o wystąpieniu do Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich.

## **V. Postępowanie dotyczące dzieci korzystających ze świetlicy szkolnej.**

1. Dziecko przebywające w świetlicy nie może być pozostawione bez opieki.
2. Rodzice dziecka bądź prawni opiekunowie dziecka mają obowiązek przekazać w formie pisemnej informację o tym, kto będzie odbierał dziecko po zajęciach /wpis w dokumentacji świetlicy/.
3. Wychowawca odpowiedzialny za dzieci przebywające w świetlicy w momencie ich odbioru przez rodziców lub prawnych opiekunów powinien potwierdzić tożsamość osoby odbierającej dziecko.
4. W przypadku , gdy rodzice dziecka lub opiekunowie nie zgłosili się po odbiór dziecka do godz. 17.00:
  - a) wychowawca świetlicy kontaktuje się z rodzicami lub opiekunami dziecka i ustala najszybszy czas odbioru dziecka nieprzekraczający 15 minut;
  - b) w przypadku niemożności skontaktowania się z rodzicami lub opiekunami zgłasza policji pozostawienie dziecka bez opieki.

## **VI. Postępowanie, gdy na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.**

Pracownik szkoły, który przypuszcza lub został poinformowany o w/w zdarzeniu powinien:

1. Ustalić dane personalne ucznia.
2. Odizolować ucznia od pozostałych uczniów i pozostawić go pod opieką pielęgniarki lub pracownika szkoły.
3. Powiadomić wychowawcę i dyrektora szkoły.
4. Wezwać rodziców ucznia i pogotowie ratunkowe.
5. W przypadku niemożności skontaktowania się z rodzicami, dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela lub pedagoga szkolnego oraz pielęgniarki/wezwanego lekarza.
6. W przypadku odmowy stawienia się do szkoły rodzica/opiekuna lub pojawienia się w stanie nietrzeźwym, decyzję o dalszym postępowaniu wobec dziecka podejmuje pracownik pedagogiczny wraz z lekarzem.
7. Wychowawca ustala spotkanie z rodzicami i uczniem w celu wyjaśnienia sytuacji oraz podjęcia działań profilaktycznych. Sporządza także notatkę służbową.
8. W przypadku powtarzających się tego typu incydentów pedagog zawiadamia o nich Sąd rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich.

## **VII. Postępowanie w sytuacji, gdy na terenie szkoły znaleziono substancje przypominającą narkotyki.**

Pracownik szkoły, który został poinformowany lub który znalazł na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyki powinien :

1. Zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej innych niepowołanych osób.
2. W miarę możliwości ustalić do kogo ta substancja należy. W przypadku trudności zwrócić się do pedagoga szkolnego.
3. Powiadomić o zaistniałym zdarzeniu dyrektora, który wzywa policję.
4. Wyznaczony przez dyrektora pracownik pedagogiczny sporządza notatkę służbową.



### **VIII. Postępowanie w przypadku istotnych przypuszczeń, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub inne środki odurzające i przedmioty niebezpieczne.**

Pracownik szkoły, który przypuszcza, że uczeń posiada substancję przypominającą narkotyk, środki odurzające lub inne przedmioty niebezpieczne powinien:

1. W obecności innej osoby dorosłej żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję/przedmiot, pokazał zawartość torby oraz kieszeni. Przejętą substancję/przedmiot należy zabezpieczyć.
2. Ustalić dane personalne ucznia.
3. Powiadomić o zdarzeniu wychowawcę /pod nieobecność wychowawcy pedagoga/psychologa szkolnego/ klasy.
4. W przypadku stwierdzenia faktu posiadania substancji/przedmiotu niebezpiecznego – powiadomić dyrektora szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów i wezwać ich do bezzwłocznego stawienia się w szkole.
5. Jeżeli uczeń odmawia przekazania pracownikowi szkoły substancji/[przedmiotu niebezpiecznego, okazania zawartości torby/plecaka, dyrektor lub pedagog wzywa policję.
6. Wychowawca sporządza notatkę służbową.

**Pracownik szkoły nie może samodzielnie wykonywać czynności przeszukiwania odzieży ani rzeczy osobistych ucznia.**

## **IX. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego (pobicia lub innej formy naruszenia nietykalności osobistej, kradzieży rozboju, wymuszenia, fałszerstwa)**

Pracownik szkoły, który był świadkiem lub został o tym poinformowany powinien:

1. Ustalić okoliczności zdarzenia i dane osobowe ucznia oraz zabezpieczyć dowody.
2. Powiadomić dyrektora szkoły/pedagoga i wychowawcę ucznia o zdarzeniu.
3. Wychowawca powinien wezwać rodziców/opiekunów ucznia, który dopuścił się popełnienia czynu karalnego do natychmiastowego stawienia się w szkole.
4. Świadek zdarzenia lub wyznaczona przez dyrektora osoba zobowiązana jest sporządzić notatkę służbową.
5. Wychowawca klasy podejmuje odpowiednie działania dyscyplinujące wynikające ze statutu szkoły.  
Powiadomienie o zaistniałym fakcie policji pozostawia się w gestii dyrektora szkoły.
6. W przypadku braku poprawy w zachowaniu ucznia dyrektor szkoły składa wniosek do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego o zastosowanie środków wychowawczych.

## **X. Postępowanie wobec ofiary czynu karalnego.**

Pracownik szkoły, który był świadkiem zdarzenia lub został o nim poinformowany powinien:

1. Udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej dziecku, ewentualnie wezwać pielęgniarkę/pogotowie, powiadomić dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
2. Powiadomić rodziców ucznia będącego ofiarą czynu i w razie potrzeby wezwać ich do szkoły w celu zabrania dziecka do domu.
3. Nauczyciel / świadek zdarzenia / sporządza notatkę służbową.
4. Szkoła w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej organizuje pomoc terapeutyczną uczniowi/ofierze .

## **XI. Postępowanie mające na celu zapobieganie próbom samobójczym lub samobójstwom uczniów**

Nauczyciele są zobowiązani do systematycznej obserwacji zachowań nastrojów i emocji uczniów.

1. Nauczyciele mają obowiązek: rozwiązywać na bieżąco problemy wychowanków, konflikty między uczniami, prowadzić częste rozmowy indywidualne, w razie potrzeby informować rodziców o sytuacji dziecka.
2. W przypadku, gdy stan emocjonalny i sposób myślenia dziecka niepokoi wychowawcę lub innych nauczycieli, czy też uzyskają oni informację, że uczeń może odebrać sobie życie, kierują ucznia do pedagoga/psychologa szkolnego.
3. Pedagog szkolny rozpoznaje sprawę, prowadzi rozmowę z dzieckiem, rodzicami oraz zobowiązuje rodziców do przeprowadzenia badań specjalistycznych w celu ewentualnego leczenia szpitalnego i zapewnienia dziecku terapii. W przypadku braku reakcji ze strony rodziców sprawę kieruje się do Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich.

## **XII. Postępowanie w przypadku, gdy uczeń uległ wypadkowi na terenie szkoły lub w czasie wyjść zorganizowanych przez szkołę.**

1. Pracownik szkoły, który był świadkiem zdarzenia udziela uczniowi pierwszej pomocy przedmedycznej.
2. Pielęgniarka lub nauczyciel zawiadamiają o wypadku rodziców ucznia
3. i wzywają pogotowie ratunkowe /jeśli to konieczne/.
4. Świadek wypadku powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności osobę kierującą placówką.
5. Osoba odpowiedzialna za rejestr wypadków na terenie szkoły sporządza odpowiednią dokumentację.

### **XIII. Postępowanie wobec osób obcych znajdujących się na terenie szkoły.**

Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły, jest osobą obcą.

1. Każdy pracownik ma prawo żądać informacji o celu pobytu osoby obcej na terenie szkoły.
2. W przypadku, gdy osoba obca ma na celu spotkanie się z nauczycielem, należy kierować ją do odpowiedniej sali lekcyjnej lub wskazanego pomieszczenia.
3. W innych przypadkach należy osobę kierować do sekretariatu szkoły, pedagoga lub dyrektora szkoły.
4. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy żądać, aby opuściła szkołę.
5. Przy odmowie wyjścia należy niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
6. O potrzebie wezwania policji decyduje dyrektor szkoły.

#### **XIV. Postępowanie wobec nietrzeźwych rodziców lub opiekunów zgłaszających się po odbiór dzieci**

1. Pracownik szkoły nie może powierzyć opieki nad dzieckiem osobie znajdującej się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.
2. Pracownik szkoły nakazuje osobie nietrzeźwej opuszczenie terenu szkoły i wzywa innego opiekuna dziecka lub inną osobę upoważnioną.
3. Jeżeli osoba nietrzeźwa odmawia opuszczenia szkoły, pracownik wzywa policję.
4. O fakcie zgłoszenia się rodzica lub opiekuna w stanie nietrzeźwym po odbiór dziecka należy bezzwłocznie powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję.
5. W sytuacji, gdy w wyznaczonym czasie nie pojawi się po odbiór dziecka trzeźwy rodzic/opiekun, pracownik pedagogiczny lub dyrektor szkoły wzywa policję.

### **XV. Postępowanie w przypadku zachowań agresywnych rodziców wobec uczniów i własnych dzieci przebywających na terenie szkoły.**

Każdy pracownik szkoły ma obowiązek reagowania na zachowania agresywne. W przypadku, gdy pracownik szkoły jest świadkiem zachowania agresywnego osoby dorosłej wobec ucznia lub własnego dziecka powinien:

1. Podjąć próbę przerwania agresywnego zachowania.
2. Powiadomić o tym fakcie dyrektora szkoły.
3. W przypadku, gdy osoba dorosła nie zaprzestała zachowania agresywnego, dyrektor szkoły powiadamia policję.

### **XVI. Postępowanie w przypadku zachowań agresywnych rodziców wobec pracowników szkoły**

W przypadku agresywnych zachowań rodziców wobec pracowników szkoły należy podjąć działania ujęte w procedurze nr XV.



## **XVII. Postępowanie w przypadku, gdy wychowawca podejrzewa, że dziecko może być krzywdzone w domu.**

1. Wychowawca analizuje środowisko rodzinne ucznia i zgłasza problem pedagogowi lub psychologowi szkolnemu.
2. Pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicem dotyczącą zmiany metod postępowania wobec dziecka oraz informuje o ewentualnych konsekwencjach prawnych wynikających ze stosowania przemocy wobec dziecka.
3. W przypadku konieczności objęcia rodziny specjalistyczną pomocą pedagog/psycholog wskazuje odpowiednią placówkę, która przeprowadzi terapię. Jeżeli postępowanie rodziców wobec dziecka nie zmienia się lub wychowawca upewni się, że jest ono ofiarą przemocy domowej niezwłocznie zgłasza problem dyrektorowi, pedagogowi lub psychologowi szkolnemu, a w przypadku stwierdzenia pobicia dziecka przez rodzica dodatkowo powiadamia policję.

### **XVIII. Postępowanie wobec rodziców rodziny niewydolnej opiekuńczo i wychowawczo.**

1. Pracownik pedagogiczny lub inna osoba z kręgu dziecka mająca informacje na temat zaniedbań wychowawczych bądź problemów socjalnych w rodzinie ucznia, zgłasza problem pedagogowi szkolnemu.
2. Wychowawca klasy, pedagog, psycholog i pielęgniarka szkolna obserwują i diagnozują sytuację ucznia. O swoich spostrzeżeniach informują dyrektora szkoły. Osoba wyznaczona przez dyrektora sporządza notatkę służbową.
3. W razie braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia pedagog szkolny:
  - a) poszukuje innych dróg kontaktu z opiekunami poprzez pracowników MOPR, policję;
  - b) w sytuacji poważnych zaniedbań ze strony rodziców dziecka, pedagog szkolny występuje do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.
4. Na spotkaniu z rodzicami ucznia wychowawca klasy i pedagog szkolny przedstawiają ofertę pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej bądź prawnej.
5. Z każdego spotkania z rodziną ucznia wychowawca lub pedagog szkolny sporządza notatkę.
6. Wychowawca klasy i pedagog szkolny utrzymują stały kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia .
7. W sytuacji braku lub odmowy współpracy rodziców/opiekunów ucznia ze szkołą, pedagog występuje z wnioskiem do sądu rodzinnego.

Szczecin, 11.01.2013 r.

( Zmiana podstawy prawnej: 25.04.2016 r., 31.01.2017 r.)